

До Научно жури, определено със заповед № Р 109-406/20.11.2024г.

На Ректора на Медицински Университет „проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. Д-р Снежана Веселинова Мургова, д.м.

Ръководител катедра „Очни, УНГ болести и ЛЧХ с ХС“ МУ Плевен

Относно защита на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

На д-р Нели Кръстева Николова-Петкова

От катедра „Очни болести и зрителни науки“ при Факултет „Медицина“ на Медицински Университет „проф. Д-р Параскев Стоянов“- Варна

на тема:

„Биологична терапия на предна очна повърхност, крачка към персонализираната офталмология“

с научен ръководител: чл.- кор. Проф. Д-р Христина Групчева, д.м.н.

Кратки биографични данни

Д-р Нели Кръстева Николова-Петкова е родена на 08.04.1986 г. в гр. Кубрат. През 2011г. завършва Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна. През 2017 г. придобива специалност по „Очни болести“.

Работила е във фармацевтичния сектор като медицински представител (2012-2014) към Унифарма ЕООД. Работи като лекар ординатор в СБОБАЛ-Варна от 2016 г. От 2023 г. е редовен преподавател към катедра „Оптометрия и професионални болести“ на МУ-Варна.

Научните ѝ интереси са насочени към преден очен сегмент, лечение и проследяване на пациенти с глаукома, естетична хирургия.

Д-р Николова непрекъснато повишава квалификацията си, като ежегодно посещава курсове и конференции, за които е представила подробен списък. Сред тях са „Естетична хирургия на лице“, 2016, „Очна трансплантация“, 2017, „Курс по напасване на мултифокални лещи“, 2019, „Съвременни методи за изследване на структурните промени в ретината (ФАГ и ОСТ)“, 2019 г., „Лазери в офталмологията – лечение при очни заболявания“, 2019 г., „Хирургия на стъкловидно тяло и ретина“, 2020 г., „Ултразвукова диагностика в офталмологията“, 2020 г., „Амниотична мембрана“, 2020 г., „Интравитреално приложение на медикаменти“, 2020 г., „Страбология“, 2020 г.

Член е на Български лекарски съюз и Българско дружество по офталмология. Владее английски език и има много добра компютърна грамотност.

Актуалност на проблема

Дисертационният труд на д-р Нели Николова е посветен на една важна и особено актуална тема - предна очна повърхност. Тя е от изключително значение за запазване на анатомичната и функционална цялост на окото, за поддържане комфорта на пациентите и за подобряване на резултатите от всички хирургични интервенции на предния сегмент на окото. В нея вземат участие много структури, които са свързани помежду си чрез различни механизми и засягането на една от тях води до нарушаване цялостта на тази комплексна система. Уврежданията на предния очен сегмент са група заболявания, които са с различна етиология, клинична картина и съответно изискват индивидуален подход в лечението.

Структура на дисертационния труд

Дисертационния труд на д-р Николова обобщава практическия опит на Университетска специализирана болница по очни болести за активно лечение гр. Варна за период от 4 години в областта на биологичната терапия на предната очна повърхност. Научният труд е написан на 211 стр., 12 таблици и 52 фигури, съобразен е със съвременните изисквания, но не е добре балансиран. Трудът включва следните раздели: увод – 3 стр., литературен обзор 93 стр., цел и задачи – 1 стр., методология – 14 стр., резултати 40 стр., дискусия 40 стр., изводи 2 стр., заключение 2 стр., приноси – 1 стр. Библиографската справка включва 176 заглавия на английски език и нито един на български.

Литературният обзор е обособен в 4 раздела. Представя задълбочено и повече от необходимото анатомията на предна очна повърхност. Детайлно са разгледани механизмът, епидемиологията и различните причини за възникване на персистиращи епителни дефекти. Обобщени са всички методи за диагностика роговични дефекти, представени още от историческото им развитие. Дискутирани са различните видове багрила, начините на тяхното приложение, клиничните предимства на скалите за оценка на оцветяването. Обръща се внимание на съвременните технологии за диагноза на епителни дефекти – конфокална микроскопия и предносегментна ОСТ. Изчерпателно е представен и терапевтичният подход при лечение на роговични дефекти. Прави впечатление, че информацията в литературния обзор е по-скоро преразказана от

литературните източници, а не анализирана. Въз основа на литературния обзор са направени 5 извода.

Целта е на дисертационния труд е: да се извърши подробен анализ на широк спектър очни заболявания, характеризиращи се с персистиращи епителни дефекти и да се направи оценка на клиничната ефективност от приложените терапевтични подходи. За реализирането на тези цели, дисертантката си е поставила 6, добре формулирани задачи.

За постигане на целите и задачите на проучването е използван широк спектър от научни и практически методи, които са подробно описани в главата **методология на дисертационния труд**. Включени са 102 пациенти лекувани в болнична и доболнична помощ на УСБОБАЛ – Варна, за период от 4 г. (от 2017 г. до 2021 г.)

Ясно дефинирани са включващите и изключващите критерии на участниците.

На всички пациенти е изследвана зрителната острота, направена е оценка на субективните оплаквания за дразнене, зачервяване, болка, усещане за чуждо тяло – на база въпросник.

За обективната оценка на предната очна повърхност са използвани съвременни методики – биомикроскопия, предно - сегментна оптично кохерентна томография и конфокална микроскопия.

Според терапевтичния подход д-р Николова разделя пациентите в 4 групи:

I-ва група - Терапевтична контактна леща(ТКЛ)

II-ра група - ТКЛ+Автоложни серумни капки(АСК)

III-та група - Амниотична мембрана(АМ)+ТКЛ+АСК

IV-та група - АМ+АСК+ТКЛ+Cross-linking - При наличие на инфилтрат

Всичко това дава една изключителна точност и прецизност на получените данни и повишава научната стойност на разработката. За анализ на получените резултати са използвани съвременни статистически методи.

Резултатите са представени в няколко раздела и проспективно се анализирани 102 пациента с персистиращи епителни дефекти. Средната възраст на пациентите е 40.5 г. и 62.7% са от мъжки пол.

Според етиологията, водеща причина за ПЕД са травмите и изгарянията на роговицата. Половото им разпределение показва, че при мъжете водещи причини са наличие на чуждо тяло в роговицата и кератит, съответно при жените - травмите и изгарянията, следвани от роговичните дистрофии.

Оценката на субективните показатели показва, че при 92.2% от пациентите изпитват болка преди започване на лечението, като при 33.3% тя е изразена, а при 43.1% е тежка. Това са пациенти с кератити, травми и изгаряния. Значително намаление на болката се отчита още на първата седмица.

При 42.2% от пациентите се докладва за изразено зачервяване и при 30.4% - умерено изразено. На 1-та седмица се отчита значително подобрение – при 50% от случаите този показател липсва. Установява се статистически значима разлика във възприятията за зачервяване при пациенти с различна етиология – най-тежка е при кератити и изгаряния.

От изследваните пациенти най-голям е процента на тези с големина на епителния дефект – 3-5мм.(34.3%) и на първата седмица при 61.8% има пълно възстановяване.

Според етиологията най-голям е дефекта при пациенти с възпалителни заболявания. Проследени са и други обективни признаци – инекция и зрителна острота при различните заболявания на роговицата.

Според проведеното лечение пациентите са разделени в 4 групи – за всяка една група са проследени обективните и субективните показатели. Данните са представени в таблици и онагледени със снимков материал.

Интересен е фактът, че се установява разлика в дебелината на лимбалния епител. Най-малка дебелина е измерена при пациентите с корнеални дистрофии, а най-голяма - при пациентите със сухо око.

Общ недостатък на **обсъждането**, е че се представят резултати от проучвания на други автори, което е по-подходящо за литературен обзор. Представя се техниката на поставяне на амниотична мембрана, онагледена със снимков материал, която би трябвало да присъства в главата „материал и методи“. Липсва цялостен анализ и обяснение на собствените резултати, сравнени с тези на световната литература.

Дискусията завършва с изводи на дисертационния труд. Те са общо 10 на брой и следват логично поставените задачи и представят добре резултатите от дисертационния труд.

Приносите са два с познавателен характер, 4 с научно-приложен характер и 3 с практически характер.

Д-р Николова представя списък с две публикации, свързани с темата на дисертационния труд. Авторефератът на дисертационият труд е написан на 76 страници, отговаря на всички изисквания за издаване на автореферат и точно отразява резултатите и приносите на дисертацията.

Препоръка към дисертантката:

Да продължи научните изследвания в тази област на офталмологията и да увеличи публикационната си активност.

Заклучение: Дисертационният труд на д-р Нели Кръстева Николова е актуален, оригинален и с интересни научни и научно-приложни резултати. В него има някои неточности и липсваща библиография на български език, но въпреки това трудът има безспорна научна стойност в терапията и диагностиката на заболяванията на ПОП. Ето защо, давам положителна оценка на дисертационния труд на д-р Нели Кръстева Николова и си позволявам с пълна убеденост да предложа на членовете на Научното

Жури да гласуват с положителен вот за присъждането и на научната и образователна степен „Доктор” по научната специалност „Офталмология”.

26.12.2024 г.

Гр. Плевен

рецензент:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

проф.  Снежана Мургова, д.м.